

Kära jämtlänningar och härjedalingar!

Nu har nästan hela sommaren passerat, men ännu återstår det bästa: surströmmingskalaset, årets höjdpunkt för många norrlänningar. Observera dock att tidigare planerat datum har måst ändras.

Det har gått nästan 3 månader sedan vårmötet, som Stefan berättar om nedan, så det ska bli roligt att träffas igen!

Sommarvädret har ju varit ganska ostadigt, men som alltid hade vi en strålande dag i storsjöbygden den 30 juni. Stort tack till Ando och Stefan, som organiserat en sådan lyckad hemvändardag! Mer om hur denna utspelade sig kan läsas i Stefans krönika i denna Avis. För den som så önskar kan en längre version skickas med e-post.

Som flera av er märker, har vi nu börjat skicka ut Avisen med e-posten till de adresser vi har i medlemsregistret. Övriga får fortfarande ett tryckt exemplar i brevlådan. Tyvärr kommer dessa av kostnadsskäl i fortsättningen att distribueras i svart-vitt tryck, men den elektroniska versionen blir även fortsättningsvis i färg. Hör av er till mig eller någon annan i styrelsen om det inte fungerar med distributionen och anmäl e-post adress till oss, om ni inte redan har gjort det. För närvarande har vi 54 e-postadresser, men det finns säkert fler bland medlemmarna, som har en sådan.

Hoppas att alla haft en fin sommar och väl mött den 22 september!

Eva

Känner någon igen den här?

Denna lilla tuschteckning (c:a 20 x 20 cm) återfanns i ett av bokpaketen i samband med inventering av biblioteket. Den verkar inte ha något sammanhang med resten av innehållet i bokpaketet och jag undrar därför om den hamnat där av misstag. Om någon saknar den, så lämnar vi gärna tillbaks den.

Eva

Fr.o.m. detta nummer skickas Avisen ut via pdf-fil till dem som har meddelat e-postadress. Den kan då läsas i färg på datorn eller skrivas ut. Vi vädjar ännu en gång till er som ännu inte meddelat e-postadress att göra detta med det snaraste till skattmästaren, e-postadress enligt nedan

För övriga som inte har e-post eller har meddelat e-postadress trycks den för allra sista gången i färg (tack Bertil Segerström) och kommer i fortsättningen att tryckas i svart/vitt och distribueras till dem som inte har dator.

Annika

Påminnelse!

Det är fortfarande 25 medlemmar som ännu inte har betalat medlemsavgiften. Kostnad 100 kr/hushåll till JH plusgiro 393009-6 Vi är tacksamma om ni kontrollerar om ni har betalat.

Styrelsen

Hemvändardagen den 30 juni 2012

Fia Gulliksson tar emot årets hembygdss stipendium

forts. sid. 2

Det är vi som styr och ställer i Gillet:

Ordförande Eva Hjelm (327291) e-post: eva.m.hjelm@telia.com **Vice ordförande** Stefan Halvarsson (468065) e-post: stefan.halvarsson@skatteverket.se **Sekreterare** Stefan Halvarsson **Skattmästare** Bengt Hjelm (327291) e-post: bengt.hjelm@telia.com **Gillevärdar** Elisabet Eriksson (429616) e-post: 018429616@bredband.net, Camilla Lundin (315527) e-post: camilla.jarl_lundin@telia.com **Bibliotekarie** Stellan Karlsson (525270) e-post: stellan.karlsson@tele2.se **Redaktör** Annika Sundelin (328707) e-post: asundelin@telia.com

JH plusgiro: 393009-6

Jämtlands-Härjedalens Gille i Upsala har numera en fast förankrad tradition att med någorlunda jämna mellanrum – omkring vart tredje år – arrangera en hemvändardag, för att bereda medlemmarna tillfälle att umgås i tidsmässigt något mer omfattande form än de sedvanliga kalasen i Upsala, men framför allt att få ta del av, och måhända lära sig lite mer om hemprovinssen.

Samling skedde vid travbanan i stan, omtrent halv nio f.m., för bussfärd. Orlistyrarn emeritus Ando Sundelin hälsade välkommen, konstaterande att Gillet nu befann sig i republiken Jamtland, noterbart genom att i stan finns varken någon Kungse eller Drottninggata.

Det dryga trettioalet bussresenärer åkte först via Frösön, Vallsundsbron, Sandviken, förbi gamla färjeläget, Fannbyn m.fl. metropoler till Sunne kastalruin. Den besågs, ävensom en närbelägen lada med informativ exposition om Storsjöodjuret, med bl.a. vittnesskildringar om detsamma. Utomhus finns en utsiktspunkt för Storsjöodjursspaning. I ruinen kan man invändigt klättra några vindlande trappsteg uppåt.

Isön och Andersön överfors. Överskeppning med färja skedde till Norderön. Framkomna till Norderöns färja mot Håkansta hade skeppet precis hunnit ”peffit å gått”. En extratur och avsyning av Norderö gamla kyrka medhanns därför innan nästa tur. Under överfarten till Håkansta bedrevs intensiv Storsjöodjursspaning, med okänt resultat.

Åter på fastlandet passerades på håll Hallom med Ol’Jonssas berömda skithus med utsikt mot Hoverberget. Vidare färd gick genom Kövra, innan det blev dags för nästa stopp hos gillesstipendiaten Hovermo gårdsmuseum och **Folke Eriksson**. Lunch intogs å **Leif Wikners** anläggning i Persåsen, med soppa och god kalops. Här gavs tid att titta på allsköns expositioner och blåträprodukter, den mest välkända kan vara David Wikners inomhus utställda BMW 325 i 1992, med karossen delvis byggd i blåved, som anges ha tagit 900 timmars arbete att åstadkomma.

Färden fortsatte genom Myrviken, Ovikens kyrkby, över Sannsunnsbrua till Kårgärde f.d. färjeläge, varest som surpris Gillet på här befintlig, tastaerve tall gjorde den kulturhistoriska insatsen att på densamma uppsätta en skylt med texten ”SUPTÅLLN”. Eftermiddagen i övrigt ägnades åt gillestipendiaten Locknekratern Meteoritcentrum. Här hälsades hemvändarna varmt välkomna av **Harald och Gunilla Olsson**. I museets cinematografsalong besågs en datoranimerad film om det stora meteoritnedslag som för 450 miljoner år sedan plaskade ned i ett dåtida, 500 meter djupt hav, och åstadkom den nutida Locknesjön med omgivning. Locknesänkan är en av fyra större meteoritnedslag i Sverige; de övriga är Ringsjön i Skåne, Siljansringen i Dalarna och Dellensjöarna i Hälsingland. I övrigt finns i detta museum åtskilliga stenprover av allsköns bergarter från varierande världsdelar att beskåda.

Sista anhalten blev Ope och en visit hos årets stipendiat, den från radions matlagarprogram kända profilen **Sofia (Fia) Gullikssons locus vivendi**, i slutningen mot sjön, nedom järnvägen. Här överlämnade Orlistyrara **Eva Hjelm** till Fia Gillets stipendium, med diplom och 5.000 kr. Fia tackade storligen och berättade om sin verksamhet, bl.a. om att det egna hemmaköket som livsmedelslokal. Hon förevisade även sin terrassodling i fyra etager, med allehanda nyttiga köks- och kryddväxter.

Med återkomst till stan strax före sex e.m. avslutades för de flesta samvaron för dagen; några lär dock ha avrundat med en gemensam aftondiné å lokal inne i stan.

Nämnas bör att på resan deltog bl.a. Ando Sundelin, **Bo Oscarsson**, **Per Gunnar Norman** och **Karl Eric Ericson**, vilken kvartett herrar å det högsta under hela dagen roade övriga deltagare med klassiska historier och medverkade som oerhört kun-

niga ciceroner, delgivande sällskapet lokal- och personaliahistoriska fakta av högsta intresse: Norman berättade om astronomen Per Wargentini och dennes anknytning till Sunne, Oscarsson om slaget 1178 å Lillsundets is mellan Andersön och Sunne fastland, om fortifikationen Andersö skans, påbörjad 1648 och in på 1650-talet, av vilken nu inget finns kvar, om planerna vid denna tid på 1600-talet att rentav uppföra en stad på Andersön, om den säregna Marbymattan med turkiskt påbrå från 1200- eller 1300-talet, nu förvarad å historiska museet i Stockholm, om Georg Adlersparre, född 1760 i Hovermo, som sedermera kom att spela en stor roll i revolten 1809 mot Gustav IV Adolf, som avsattes för fördrevs från landet, och om kommungränsen mellan Åre och Berg längs en obetydlig bäck, som enligt Oscarsson är ”e litta å å stor n språkgräns milla Åre å Berg”.

Karl Eric Ericson talade om Kövras kända söner Jonas Stadling och fotografen Nils Thomasson, om baptistförsamlingen, på sin tid en av Jämtlands största, med baptistkapell byggt 1925, och om f.d. Logen John Ericssons ordenshus, där baler, biografföreställningar m.m. ägde rum. Karl Eric var i yngre dagar varmt förälskad i e ståars från trakten, som han bytte bokmärken med, alternativt träffade på baptistförsamlingens söndagsskola. Andra minnesvärda nöjen var att årligen tåga till ”steinfest”, d.v.s. till Adler-sparrestenen, med skolbarnen den 6 juni. I Kövra fanns tidigare både mataffär, jordbrukskassa, post och skola; allt nedlagt, förutom att Kövra skola nu är en friskola i privat regi.

Vidare berättade Karl Eric om Nils Thomassons föräldrar, om den äkta Lapp-Lisa, om Arådalen, prästen Karl Hasselbergs vandringar dit med konstnären Johan Tirén på 1800-talet, och inte minst de samlade skildringar häröver som bevarats hos bl.a. författarinnan Sigrid Kahle, hon som numera är sambo med Carl-Göran Ekerwald.

En ytterligare ciceron var i Hovermo Folke Eriksson, ättling

till den förfader som 1867 ämnade sig till Amerika, men blev kvar här och drev smedja. Fram till nutid, med **Yngve och Folke Eriksson**, har verksamheten utvecklats, med tillkomst av sågverk, kvarn och Jämtlands äldsta i bruk varande elkraftverk. Totalt finns nu på fastigheten 16 byggnader. Mjölaren Jon Johansson, 1892-1981, fortsatte att mala mjöl ända till 1978, då han var 87 år, då den verksamheten upphörde. Kraftstationen fick sina turbiner 1918, levererade ström till hela byn ända in på 1950-talet, och förser nu fem hushåll med el. En given sevärdhet på gården är dess gårdsmuseum, med ovonsjela mykje ta ömse, t.ex. en spis som från Vancouver i Kanada hamnade i Skucku och sedan i Hovermo, och en byxpressveckare.

Stefan Halvarsson

Den som vill läsa den långa versionen av detta referat kan ta kontakt med Stefan och få den via e-post.

Vårmetet den 25 maj 2012

Arstiderna växlar, och med dem Gillets verksamhet. Efter ett i god stil genomfört årsmöte i mars, å republikens dag den 12 i nämnda månad, var det dags att åter, nu i maj, träffas uti Gamla Upsalas kaplansgård för att, utöver rekordlig lekamlig spis, avnjuta mer musikaliska inslag.

Innan nedan redogörs härför, kan dock nämnas att det fyrtiotal deltagare som infunnit sig inledningsvis av gillesvärdinnan **Camilla Lundin** delgavs intressant information om de arkeologiska utgrävningar som alltför i stor omfattning pågår i Gamla Upsala, med daglig gratis visning klockan 2 e.m. av gjorda fynd. Studiebesök rekommenderas!

Vidare presenterade sig **Stellan Karlsson**, bördig från Oviken och å senaste årsmötet nyinvald ledamot i Gillets styrelse, vari han sedermera konstituerats som föreningens bibliotekarie. Som sådan kåserade han på ett särdeles roande sätt över ämnet "Viktiga och mindre väsentliga böcker jag tog del av i folkskolan", ävensom med framhållande av skol- och folkbibliotekens utomordentliga betydelse, inte minst historiskt sett, för egen förkovran såväl som den allmänna folkbildningen; kom hans inlägg god munterhet åstad, med en myckenhet instämmanden.

Noteras bör även styrelsens uppmaning till medlemmarna att om möjligt i högre grad till skattmästaren anmäla e-postadress. Men över till aftonens begivenhet: **UPSALA GOSSENSEMBLE**. Den utgörs av fyra yngre herrar från Upsala med näromnejd. Med "yngre" avses i sammanhanget att de numera avlagt mogenhetsexamen. Kvartetten består av **Dennis Astorsdotter**, fungerande kapellmästare, tillika andratenor, **David Edström**, andrabas, **Erik Nyström**, förstatenor, och **David Pettersson**, förstabas.

De har tidigare sjungit i Upsala domkyrkas gosskör under ett antal år. I februari 2011 inledde de sitt kvar-

mar upptar turnéprogrammet sex olika orter, dock ingen i Jamtland.

Ensemblen framförde ett blandat sångnummer ur Backstreet Boys repertoar, följt av Man é man (med textinnehåll om att vara män, nutida tvång att vara modig men samtidigt förväntat mjuk etc), klassikerna Under rön och syren (Blommande sköna dalar, hem för mitt hjärtas ro ...), Dåne lik som åskan, Min stamfar hade en stor pokal, och som avslutande extranummer – rentav ett uruppförande? – Jämtlandssången fyrstäm. – Stora ovationer följde.

Medlemmen **H.P. Burman** underhöll likaså, vid pianot, framförande å det förnämsta bl.a. Erik "Äcke" Ols- sons Höygfaela.

Noteras kan också att styrelseledamoten emeritus **Bertil Segerström** nu äntligen fick i fysisk form emotta det bokverk som å sist förlidna årsmöte kungjorts och ställts i utsikt. Därtill avrundade en annan emeritus, f.d. orlstyrarn **Ando Sundelin**, med att noggrant redogöra för inslagen å den kommande Hemvändardan den sista juni 2012 i Jamtland; härom ges förhoppningsvis tillfälle att i Avisen sedermera lämna viss redovisning.

Stefan Halvarsson

tettsamarbete, och har redan hunnit med att med sina fyra röstlägen a cappella framföra varierande musikstycken på diverse ställen i Sverige; innevarande som-

Här är Ulla Fichtelius på vårkala- set i sin fina hembygdsdräkt från Ås. Ulla uppmanar alla som har en hembygdsdräkt att visa den på Gillets möten.

Julkaffet kommer att äga rum den 8 december. Mer om det i nästa Avis.

Jämtlands-Härjedalens Gille
Bengt Hjelm
Sehlstedtsg. 24
754 41 UPPSALA

*Jämtar och Härjedalingar i Uppsala med omnejd
hälsas välkomna till*

Årets Surströmmingskalas

i Pensionärernas Hus, Storgatan 11,
övre våningen
lördag den 22 september kl 18.30!

OBS! Begränsat antal platser, först till kvarn gäller!

Vi undfägnas med den goda strömmingen, tunnbröd samt ostar, öl, kaffe och kaka, allt till en kostnad av 150 kr.

Vill du ha starkare öl och/eller snaps finns det att köpa för 25 kr.

Anmälan senast 17 september till Camilla Lundin e-post camilla.jarl_lundin@telia.com
eller tfn 018-315527